

átváltozik antimontrioxydra s pedig először megolvadt, azután kristályodott senarmonitot nyerünk; valentinit csak magasabb hőfoknál képződik.

Dr. ZIMÁNYI KÁROLY.

(24.) SCHERER A.: *Studien am Arsenkies*. (Zeitschrift f. Krystall. und Min. 1893. XXI. köt. 354. l.)

Ismeretesen ARZRUNI és BÄRWALD vizsgálataik alapján (Zeitschrift für Krystallogr. 1878. II. 430. és 1883. VII. 337.) kiderítették, hogy az arsenopyritek S tartalma és az $\tilde{a}$ tengely hosszúsága egy értelemben változik. Későbbi vizsgálatok ez összefüggést minden esetben nem igazolták, s ezért SCHERER hasonló czélból különböző lelethelyekről vizsgált meg arsenopyriteket, a többi közt Csiklováról és Oraviczáról is. A munka fő eredményei általában WEIBULL-éival egyezők, és röviden a következők:

Az arsenopyritek gyakran nem homogének, hanem idegen zárványokat tartalmaznak s némelyek különböző összetételű héjakból építvék fel. A legtöbb arsenopyrit a markasit (Fe S_2) és löllingit (Fe As_2) isomorph keveréke. A kristálytani tengelyek nagysága a kén mennyiségével egyszerű viszonyba nem hozható. Az oraviczai kristályok rövid oszloposak, alakjaik: $m \cdot (110) \cdot \infty P$, $t \cdot (013) \cdot \frac{1}{3} \tilde{P}\infty$, $q \cdot (011) \tilde{P}\infty$, $d (101) \cdot \tilde{P}\infty$, $o (111) \cdot P$. Az oszlop- és makrodoma-lapok többnyire símák és fényesek, $t (013)$ brachydoma erősen rostos. A csiklovai kristályokon csak $m (110)$ és $t (013)$ van meg.

	Oravicza	Thala-Bisztra	Csiklova
$110 : 1\bar{1}0 =$	$66^\circ 52' *$	$67 \ 26 *$	$69 \ 32 *$
$011 : 01\bar{1} =$	—	$80^\circ 26' \text{ calc.}$	$80 \ 18 \text{ calc.}$
$101 : 10\bar{1} =$	$60^\circ 23'$	$58 \ 51 *$	$60 \ 55 \text{ calc.}$
$\tilde{a} : b : c =$	$0,66051 : 1 : 1,1351$	$0,6673 : 1 : 1,1830$	$0,6942 : 1 : 1,2519$
Fajsúly =	—	6,33	6,16
S ^o /o =	—	19,36	20,19
Fe ^o /o =	—	36,43	34,69

Dr. ZIMÁNYI KÁROLY.

TÁRSULATI ÜGYEK.

III. SZAKÜLÉS 1896. ÁPRILIS HÓ 1-ÉN.

Elnök: BÖCKH JÁNOS.

Elnök megnyitván az ülést az e. titkár jelenti, hogy a társulatnak egyik régi tagja és egy időben választmányi tagja BRUMMANN VILMOS m. kir. főbányatanácsos és ny. bányakapitány f. év márczius havában elhunyt.

Előadások:

1. Dr. ILOSVAY LAJOS: «*Uj adat a budai keserűvizetek alkotásához*». Előadó a régibb és újabb analysisek adatai alapján a fix maradék súlymennyiségből kiszámította az alkotórészek viszonyos mennyiségét, s ebből következtetést vont a

késérővizek képződésére. Erre legalkalmasabbak a kénsav és a chlor mint olyan alkotórészek, a melyek meghatározása legpontosabban eszközölhető. A kénsav mennyisége a különböző kutak vizében alig változó, a miből következik, hogy azonos feltételek mellett képződtek. A chlor mennyisége már nem olyan állandó, a mennyiben a távolabbi kutak vizében sokkal kevesebb van, míg az ember lakta telepekhez közelebbi kutak vizében több, jeléül annak, hogy a chlor mennyisége nem függ csupán a vizek keletkezésétől, hanem egyéb külső körülményektől is. Előadó még az általa legujabban megelemezett HUNYADY MÁTYÁS (III. sz.) késérővíz elemzési eredményeit is bemutatta.

2. TREITZ PÉTER «*Talajtérképeket*» mutatott be. Előadó ismertette a Duna és Tisza közének (Szegedtől nyugatra a Telecskai dombokon keresztül) talajviszonyait és az e területről készített pedológiai átnézetes térképét bemutatta. A két folyónak közelében a talajviszonyok meglehetősen egyezők; a talaj t. i. mocsáros és sok terméketlen szikes föld van benne. Egyéb talajnemek a homok, agyag és a foltokban megjelenő lösz-homok; a Telecskai dombokon sok a futóhomok, s ennek altalaja egy rendkívül finom lösz. A futóhomok-buczkák az uralkodó szelek folytán mindinkább nyugatra a Duna felé előre tolódnak. Végül bemutatott előadó néhány németországi talajtérképet és azoknak magyarázatát adta.

3. DR. HOLLÓS LÁSZLÓ: «*Lignit a kecskeméti kútforásokból*» című értekezését dr. STAUB MÓRICZ e. titkár terjesztette elő. (Lásd a 130. lapon.)

HALAVÁTS GYULA megjegyzi, hogy a kecskeméti Gyencs-tér artézi kútjából nagyon kevés palaeontológiai anyag került ki, gyakrabban lignit, *Unio*, *Vivipara*. Előadó a *Vivipara Desmanniana* egy példányát mutatja be, mely 212—215 m mélységről került elő. E kövület után a furó a nevezett mélységben a közép levantei rétegekben mozogna.

4. DR. FELIX JÁNOS lev. tagnak Lipcsében «*A westfalai carbonnövények belső szerkezetére vonatkozó vizsgálatok*» című értekezését küldötte be, melyet dr. STAUB M. bemutat. (Lásd a 116. lapon.)

5. DR. STAUB MÓRICZ bemutat egy *Thinnfeldia* példányt, melyet éppen ma BENE GÉZA főbányamérnöktől kapott, és a melyet az Stájerlakon az ujabban nyitott tűzálló agyagbányában talált. E *Thinnfeldia*, melynek szelvényei *Thinnfeldia rhomboidalis* ERTSCH. nagyságát és alakját mutatják, az által különbözik tőle és valamennyi leírt *Thinnfeldia* fajtól, hogy a szelvények tulajdonkép három metszetiiek; a fő és középső metszet mutatja az említett rhombos alakot; de a tőven levő jóval kisebb metszetek lekerekítettek. Nevezetes még az, hogy sok metszetenél az említett ezen kisebb metszetek alsója, mint önálló metszet is található a vastag rhachis oldalán. Az előadó fontartja magának, hogy az eme érdekes növénypéldány tanulmányozásának végleges eredményét legközelebb közzé teszi.

6. Kapcsolatban ezzel BENE GÉZA (Anina) röviden ismerteti a stájerlak-aninai kőszén-lerakodás geológiai viszonyait különös tekintettel a szóban forgó tűzálló agyag települési viszonyaira.

A f. évi április 1-én tartott választmányi ülésen az e. titkár, mint pénztáros, bemutatta a márczius hó pénztári forgalmáról szóló jelentést, egyuttal a választmány tudomására hozva, hogy az év elejétől a mult hó végeig 125 frt 50 kr. folyt be a «Szabó-emlék alapra».

A választmány elhatározza, tekintettel az ezredéves orsz. kiállítás alkalmával a társulat és a m. kir. Földtani Intézet tagjainak nagy elfoglaltságára és ennek következtében az előrelátható csekély részvételre, hogy május és június hónapokban csak feltételesen tartja rendes havi üléseit. A választmány megbizta az e. titkárt, hogy tegye meg az illetékes helyen a lépéseket a végből, hogy HALAVÁTS GYULA vál. tagnak az ezredéves orsz. kiállítás igazgatósága által kiadandó, az artézi kutakat tárgyaló munkáját, a Földtani Közlönyhöz melléklet gyanánt a társulat megkapja.

A könyvtár részére beérkezett ajándék-könyvek:

XVI. Amtlicher Bericht über die Verwaltung d. natur-hist. archaeol. und ethnolog. Sammlung d. ostpreuss. Provincial-Museums für 1895.

Orosz E.: A «Kurjacska Gredeni» ősemler telep.

Boletín del Instituto geolog. de Mexico. Nr. 2.

Travaux de la section geolog. du cabinet de sa majesté. St. Petersburg. 1895. Vol. I. liv. 1—2.

Verhandlungen der russ.-kaiser. mineral. Gesellschaft in St. Petersburg B.I. XXXIII. Lief. 1.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK A M. KIR. FÖLDTANI INTÉZETBŐL.

A m. kir. Földtani Intézet 1896. évi felvételi tervezete.

A földmivelési m. kir. Minister úr az országos részletes geológiai fölvételeket a m. kir. földtani intézet igazgatóságának fölterjesztésére a következőképen állapította meg.

Az ország északi részén dolgozó I-ső osztály tagja, POSEVITZ TIVADAR dr. s. geologus Máramaros megyében, Bustyaháza vidékén végzi a részletes geológiai fölvételeket.

A II-ik osztály PETHŐ GYULA dr. főgeologus vezetése alatt Biharmegyében dolgozik.

PETHŐ GYULA, Belényes—Uszád—Solyom között, a Fekete-Körös partjai mentén; SZONTAGH TAMÁS dr. osztálygeologus pedig eleintén Tenke-Nyárszeg környékén, később a Júd völgyétől nyugatra, Dámos-Kalota vidékén végzi munkálatait.

T. ROTH LAJOS főgeologus, a III-ik fölvételi osztály vezetője, az erdélyi Ércz-hegység keleti részén, Felvincz—Nagy-Enyed környékén; míg az osztály másik tagja PÁLFY MÓR dr. s. geologus, a Szamos folyó vidékén Kolozs- és Torda-Aranyos megyében dolgozik.

A IV-ik fölvételi osztály GESELL SÁNDOR főbánya geologus vezetése alatt Krassó-Szörény- és Hunyadmegyében végez geológiai felvételeket. Nevezetesen HALAVÁTS GYULA osztálygeologus rövid időn át reámbulálja Krassó-Szörény megyei eddigi fölvételeit, azután Hunyadmegyében, a hátszegi medenczében kezdi meg részletes felvételeit.

SCHAFARZIK FERENCZ dr. osztálygeologus főként Krassó-Szörénymegyében, a szárkói hegységet veszi fel.

ADDA KÁLMÁN geologus, galicziai tanulmány utjából visszatérvén, Temes megyében Lukarecz-Szekás környékén fog dolgozni.

GESELL SÁNDOR főbányageologus Zalathnától északra, Vulkoj és Botes felé végzi bányageológiai fölvételeit.

BÖCKH JÁNOS osztálytanácsos és intézeti igazgató, a m. kir. pénzügyminister úr megkeresésére Galiczia és Magyarország határán, az ismertebb petroleumterületeket tanulmányozza geológiai szempontokból.

Kísérője ADDA KÁLMÁN lesz. BÖCKH igazgató ezen kívül vezeti és ellenőrzi az egész országos fölvételt.

Az intézet agrogeológiai osztályának munkaterve a következő:

P. INKEY BÉLA főgeologus a Kis-Magyar medenczében, Párkány-Nána—Muzsla környékén részletes, Mezőhegyestől keletre pedig átnézetes fölvételeket végez.

TREITZ PÉTER s. geologus Hajós és Kalocsa környékén dolgozik.

HORUSITZKY HENRIK ösztöndíjas pedig részben P. INKEY BÉLA, részben TREITZ PÉTER mellett fog dolgozni.

Budapesten, 1896. június 26 án.

BÖCKH JÁNOS s. k.

HELYREIGAZÍTÁS.

A Magyarhoni Földtani Társulat Tekintetes Titkári Hivatalának!

A Földtani Közlöny ma vett f. ó. 1—4, füzetének átlapozgatása alkalmával a társulat f. é. februárius 5-én tartott közgyűléséről közöltek során a titkári jelentésben előforduló egyik passusára nézve, mely a 48. lapon az én zsebóli petroleumtanulmányommal is pár szóval foglalkozik, mulbatlanul kis rectificatio szükséges.

Az illető helyen ugyanis olvasható, hogy RÓTH LAJOS azt mondja, hogy a legmélyebb eocén rétegek tartalmazzák a *földi olajat, mely a kristályos palákból származik* stb. Ez a passus a közgyűlésen nyilván kikerülte figyelmemet, mert különben a titkári jelentés fölolvassása után e lehetetlen állítást nyomban kicorrigáltam volna. Természet szerint soha sem állítottam és nem állíthattam volna, hogy a földolaj a *kristályos palákból* származik, hanem azt mondtam, hogy a Zsibó környékén képviselt legmélyebb eocén-rétegeken az olaj *eredeti fekvőhelyén* fordul elő, és hogy ezen földolaj-tartalmu lerakodások egész vastagságukban, tehát a kristályos palák alkotta *alaphegységig* lesznek átfurandók, hogy azon kérdés, vajjon Zsibó környékén az olaj kiaknázzható mennyiségben előfordul-e vagy sem, végleg el legyen döntve.

A felszinen ismételten igen szépen is mutatkozó nyomok után jobb reményeim voltak és lehettek, mint ahogy azok idáig teljesültek.

Kérem a t. titkárságot, hogy a Földtani Közlöny legközelebbi számában e helyreigazításomat közzétenni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1896. május hó 11-én.

T. ROTH LAJOS.

EUROPA NEMZETKÖZI GEOLOGIAI TÉRKÉPE

a következő hazai intézetek illetőleg hivatalok könyvtáraiba jutott, és pedig

A) a nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Ministerium útján.

1. M. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Ministerium	Budapesten
2. A Magyar Tudományos Akadémia	"
3. M. kir. Tudomány-Egyetem központi könyvtára	"
4. M. kir. Tud.-Egyetem ásvány- és kőzettani intézete	"
5. M. kir. Tud.-Egyetem föld- és őslénytani intézete	"
6. M. kir. Tud.-Egyetem földrajzi tanszéke	Budapesten
7. M. kir. József-Műegyetem központi könyvtára	"
8. M. kir. József-Műegyetem ásvány-földtani tanszéke	"
9. M. kir. József-Műegyetem geológiai szertára	"
10. Eötvös Collegium könyvtára	"
11. Ferencz József nevelő intézet	"
12. M. kir. Ferencz József Egyetem központi könyvtára	Kolozsvár
13. M. kir. Ferencz-József Egyet. ásvány-földtani tanszéke	"
14. M. kir. Ferencz-József Egyetem földrajzi tanszéke	"
15. M. kir. közp. tanárképző intézet gyakorló főgymnas.	Budapesten
16. Ag. Evang. Collegium	Eperjes
17. M. kir. állami Főreáliskola	Brassó
18. M. kir. állami Főteáliskola	Pécs
19. Cistercita rendi Főgymnasium	Eger
20. Kath. Benczés rendi Főgymnasium	Győr
21. Premontrei rendi Főgymnasium	Nagyvárad
22. Kegyesrendi kath. Főgymnasium	Rózsahegy
23. Evang. Ref. Főiskola	Debreczen
24. Evang. Ref. Főiskola	Sárospatak
25. Horvát Tudományos Akadémia könyvtára	Zágráb

B) a nagyméltóságú Földművelésügyi m. kir. Ministerium útján.

1. M. kir. Ministerelnökség	Budapesten
2. Pénzügyi M. kir. Ministerium	"
3. Kereskedelemügyi M. kir. Ministerium	"
4. Földművelésügyi M. kir. Ministerium	"
5. Földművelésügyi M. kir. Ministerium Erdészeti főosztálya	"
6. Földművelésügyi M. kir. Ministerium Vízrajzi osztálya	"
7. Magyar Nemzeti Múzeum közp. könyvtára	"
8. Magyar Nemzeti Múzeum ásványtára	"
9. Magyarhoni Földtani Társulat	"
10—11—12. M. kir. Földtani Intézet (3 példány)	"
13. Magyar kir. Bányász- és Erdészakadémia	Selmeczbánya
14. M. kir. Gazdasági Akadémia	Magyar-Óvár
15. M. kir. Gazdasági Tanintézet	Keszthely

16. M. kir. Gazdasági Tanintézet	Debreczen
17. M. kir. Gazdasági Tanintézet	Kassa
18. M. kir. Gazdasági Tanintézet	Kolozsmonostor
19. Kir. Magyar Természettudományi Társulat	Budapesten
20. Magyar Földrajzi Társaság	"
21. Magyar Mérnök- és Építész Egyesület	"
22. Városi (Somogyi) könyvtár	Szegeden
23. Orvos-Természettudományi Társulat	Pozsony
24. Délmagyarországi Természettudományi Társulat	Temesvár
25. Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften	Nagy-Szeben.

A «Szabó emlék-alapítványra»

1896. januárius 1-étől 1896. június 30-áig beérkezett adományok kimutatása.

(Harmadik kimutatás).*

65. sz. gy. iv.	Magyarországi gyógyszerészegylet	frt	50.00
925. sz. gy. iv.	Piatsek Gyula gyógyszerértulajdonos Pápán	"	3.00
1329. sz. gy. iv.	Zeller Elemér gyógyszerész Vág-Sellyén	"	1.00
1951. sz. gy. iv.	Dr. Rüll János közs. és tb. járásorvos Mohácson	"	1.00
3083. sz. gy. iv.	Dr. Szádeczky Gyula főgymn. tanár Budapesten	frt 5.00 —	
	A budapesti ev. ref. főgymnázium IV- V- és VI-ik osztályának növendékei	frt 11.35. Összesen	16.35
3114. sz. gy. iv.	M. kir. Főreáliskola Déván	frt 2.00. — Téglás Gábor kir. igazgató Déván	frt 1.00. — Borostyány Béla főreálisk. tanár Déván
	frt 1.00. Összesen	"	4.00
3146. sz. gy. iv.	Parádi Kálmán gymnasiumi tanár Kolozsvárt	frt 3.00. — Tuba Lajos gazdasági intézeti tanár K.-Monostoron	frt 2.00. Összesen
	"	"	5.00
3150. sz. gy. iv.	Teschler György kir. főreálisk. tanár Kőrmöczbányán	frt 5.00 — Allami Főreáliskola tanártestülete Kőrmöczbányán	frt 2.00 — Örley János gyári gondnok Kőrmöczbányán
	frt 2.00 — Haitsch Samu főreálisk. tanár Kőrmöczbányán	frt 1.00 — Bózer Károly m. kir. bányafőmérnök Kőrmöczbányán	frt 1.00 — Ürmöcsy Kálmán kir. főmérnök Kőrmöczbányán
	frt 0.50. Összesen	"	11.50
3287. sz. gy. iv.	Dr. Braun Gyula Budapesten	frt 10.00 — Saxlehner András	frt 20.00 — Braun József bányatulajdonos
	frt 5.00 — Klein Izidor építész	frt 5.00 — Divald Károly fényképész	frt 3.00 — Vukovári Albert bányafőigazgató
	frt 3.00. Összesen	"	46.00
3380. sz. gy. iv.	Maderspach Livius Rozsnyón	"	2.00
3448. sz. gy. iv.	Süssner Ferencz m. kir. bányatanácsos Felsőbányán	frt 2.00 — Soós Lajos Felsőbányán	frt 1.00. Összesen
— —	Válya Miklós szék főv. polg. isk. igazgató	"	5.00
	Összesen	"	147.85
Ehhez adva az 1895. december 31-éig beérkezett	"	"	3853.95
	Összesen	"	4001.80

Kelt Budapesten, 1896. június hó 30-án.

Dr. STAUB MÓRICZ, s. k.
e. titkár.

* Lásd Földtani Közlöny XXV. 329. és 371. l.

**MEGHIVÓ AZ 1897-BEN SZT.-PÉTERVÁROTT TARTANDÓ
VII-İK NEMZETKÖZI GEOLOGIAI CONGRESSUSRA.**

A nemzetközi geologiai congressus Ő Felsége az orosz czár meghívása folytán VII-ik összejövetelét 1897-ben augusztus végén (ú. n.) CONSTANTIN CONSTANTINOVITCH főherceg, a szt.-pétervári orosz tud. akadémia elnökének tiszt. elnöksége alatt fogja tartani.

A Comité Geologique de Russie elnöke, KARPINSKY A. elnöksége alatt álló előkészítő bizottság most küldi szét a congressusra szóló meghívót.

A congressus ülései körülbelől nyolcz napig fognak tartani, ez alkalommal osztályülésektől el fognak tekinteni.

A congressus ülései főleg a geologiai tudomány napirendjén levő kérdéseivel fog foglalkozni. Kivánatos, hogy Oroszországban eddig tett, de még nem publikált fontosabb geologiai munkülatokra, Oroszországban tett különleges fölfedezésekre (talajtanulmányok); új, még eddig közzé nem tett tudományos módszerekre vonatkozó közlemények kerüljenek előadásra.

Hogy az idegen és orosz geologusoknak új fölfedezéseiket, új készülékeiket stb. előadhassák és bemutathassák; a bizottság azt ajánlja, hogy szükség szerint és a különböző a congressus tartama alatt ülésező tudományos egyesületekkel megegyezésben külön gyülekezetek rendeztessenek. Ezenkívül gondoskodik a bizottság olyan helyiségekről is, melyekben a congressus tagjai geologiai térképeket, szelvényeket, rajzokat stb. kiállithatnak.

Az előkészítő bizottság kapcsolatban a congressussal, Oroszország geologiai tekintetben nevezetes vidékeire közös kirándulásokat is rendez; nevezetesen egy a congressus megnyitása előtt július 17/19-től augusztus 10/22-ig terjedő nagy kirándulást az Uralba KARPINSKY A., NIKITIN S., TSCHERNYSCHEW Th., KRASNOPOLSKY A., STUCKENBERG A. vezetése alatt. Moszkvából kiindulva az utazás a következő irányt követné: Riazan, Penza, Syzran, Samara, Oufa, Zlatovust, Tchéliabnik, Kychtym, Ekaterinebourg, Taguil, Konchva, Peron, Kazan, Nisni-Novgorod, Moszkva, Szt.-Pétervár.

Azon geologusok részére, kik a Volga vidéke iránt érdeklődnek, az előbbeni kirándulás következőleg módosíthatnék. Az illető résztvevők meglátogatják NIKITIN S. vezetése alatt a Volga partjait Samarától kezdve Kazanig, a hol az Uralból jövő kirándulókhoz csatlakoznának.

Ugyanabban az időben, midőn az urali kirándulás megindul; SCHMIDT F. vezetése alatt Estlandba utazik a congressus tagjainak egy része, hol az ottani ambriummal, silurral és a glecserformatiókkal megismerkedhetnek. A kirándulás körülbelől 12 napra terjed.

Végre a congressus megnyitla előtt SÉDERHOLM és RAMSAY vezetése alatt még egy 6—7 napra terjedő kirándulás tartatik Finlandba az ottani kristályos hegység és a glecserformatiók tanulmányozása czéljából.

Az utirány: Szt.-Pétervár, Vybourg, Imatra, Vilmanstrand, Tammerfors, Helsingfors, Hochland.

A congressus bevégezte után egy távolabbi kirándulás van tervbe véve és pedig:

1. Elutazás Szt.-Pétervárról; Moszkva és környékének meglátogatására; innét a társaság 3 csoportra oszolva, menne:

2. a) TSCHERNYSCHEW Th. és LONTRUGIN L. vezetése alatt a donetzi medenczébe, hol a szénlerakódásokat tanulmányozná;

b) PAVLOW A. és AMALITZKY V. vezetése alatt Nisni-Novgorodba, a Volgán gőzössel;

c) SOKOLOV N. és THEOPHILAKTOW C. vezetése alatt Kiewbe, utazás a Dnieperen;

3. mind három csoport találkozik Vladikavkazban, honnan együtt LOEWINSON-LESSING F. vezetése alatt a glecserek meglátogatása céljából a georgiai katonai uton Tiflisbe utaznak.

4. Tiflis és Bakta (SIMONOWITSCH S. KONSCHIN A. és SJÖGREN J. vezetése alatt).

5. Tiflis—Batum; Tkvibul meglátogatása (SIMONOWITSCH S. vezetése alatt).

6. Batumtól Kertchig.

7. Kertch és a Krim egyéb vidékei. (ANDROUSSOW N., LAGORIO A., GOLOVKINSKY N., v. VOGT K., és KARAKASCH N. vezetése alatt).

8. Sebastopol. A congressus végleges befejezése. Az egész kirándulás (Szentpétervárról Sebastopolig) körülbelül egy hónapot vesz igénybe.

Ezen nagy kirándulással kapcsolatban még öt a meghívóban részletezett mellékkirándulás van tervezve. Kik e kirándulások egyikében másikában részt venni akarnak, fölszólíttatnak, hogy abbeli szándékukat október közepéig az előkészítő bizottságnál bejelentsék.

Elegendő számú tagok jelentkezése esetében, kik sem Oroszország közepében, sem déli részében tartózkodni nem akarnak; az előkészítő bizottság egy külön 21 napot igénylő kirándulást rendez a Kaukaszba.

Az előkészítő bizottság végül jelenti, hogy Ő Felsége az orosz czár megengedte, hogy a congressus munkálkodásában részt vevő geologusoknak Oroszországban való tartózkodásuk idejére a congressus megnyilta előtt és bevégezte után beleértve a kirándulásokat is, az orosz vasutakon szabad első osztályu menetjegyet engedélyezett.